

Palau Abacial

Sant Cugat del Vallès

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Plaça d'Octavià
Emplaçament Sant Cugat nucli

Coordenades:

Latitud: 41.4736668243
Longitud: 2.0847098761227
UTM Est (X): 423576
UTM Nord (Y): 4591745

Classificació

Número de fitxa 08205 - 6
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern
Segle XIII - XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs National Monument Record
inspire:
Observacions protecció: BCIN: RI-51-0000433 (Decret del 3/6/1931, publicat a la Gaceta de Madrid el 4/6/1931).
Data aprovació: dc., 03/06/1931 - 12:00
Accés Fàcil
Ús actual: Administratiu
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Sant Cugat del Vallès

Fitxes associades:

[Monestir de Sant Cugat del Vallès](#)

[Murallles del monestir de Sant Cugat del Vallès](#)

[Claustre del monestir de Sant Cugat del Vallès](#)

Església del monestir de Sant Cugat del Vallès (Parròquia de Sant Pere d'Octavià)

Rellotge de sol del Reial Monestir. Palau Abacial, façana de de llevant.

Rellotge de sol del Reial Monestir. Palau Abacial, façana de de ponent.

Jaciment arqueològic Monestir de Sant Cugat del Vallès

Autoria de la fitxa Daniel Sancho París (Stoa, propostes culturals i turístiques SL)

Data de registre de la fitxa: dt., 20/06/2023 - 17:42

Autoria de la darrera revisió: Oficina de Patrimoni Cultural

Data de la darrera revisió: dv., 07/02/2025 - 07:45

Descripció

Palau de l'abat de l'antic monestir de Sant Cugat del Vallès, situat a ponent del recinte. Es tracta d'un edifici gran i compacte, que es construï als segles XIII-XIV en forma de castell i que al segle XVIII fou transformat en palau. Llavors es va remodelar la façana, que va adquirir l'aspecte actual. Anteriorment, la façana del castell era cega; únicament hi havia espitlleres de defensa i merlets a la part alta.

La façana principal, que dona a la plaça d'Octavià, és flanquejada per dues torres: a l'esquerra la torre de l'homenatge i a la dreta una torre octogonal. El cos central, que consta de planta baixa dos pisos i golfes, presenta una distribució més o menys simètrica en base a quatre eixos d'obertures. Les obertures consisteixen en finestres i balcons, que estan emmarcats amb llandes i brancals de pedra escairada. A la planta baixa hi trobem quatre finestres. Al primer pis hi ha quatre balcons, amb baranes de ferro forjat i persianes de llibret. Al segon pis hi ha una finestra situada al centre i dues balconeres a cada costat. Sota la finestra s'intueix l'arrebossat d'un antic rellotge de sol. A les golfes, damunt de cada obertura de la balconera hi ha un òcul emmarcat amb pedra. El parament de la façana és format per carreus de pedra i conserva restes dels antics merlets i espitlleres. El ràfec és ceràmic, amb maons col·locats en punta i pla. La teulada és a dos vessants.

La torre de l'homenatge, situada a l'esquerra, és del segle XIV. Destaca a la planta baixa el gran portal de mig punt adovellat. Al seu damunt té un finestral i, a la part superior, unes obertures –actualment tancades amb vidre– que formaven part de l'antic sistema defensiu de la torre, conjuntament amb la barbacana.

A la dreta de la façana hi ha la torre octogonal, que reforçava defensivament el palau. En destaca una finestra gòtica amb traceria lobulada al segon pis.

Al costat sud el palau es va ampliar amb un cos perpendicular. En aquest espai s'hi va instal·lar l'arxiu del monestir, que es trobava en una sala de la planta pis, decorada al sostre amb un interessant enteixinat policrom fet en temps de l'abat Busquets, a la segona meitat del segle XIV. Existia una escala secreta que comunicava el palau amb l'església, però es va enderrocar l'any 1910 a causa de l'estat en què es trobava. Aquesta façana presenta un aspecte similar a la principal, amb obertures en forma de finestres i balcons, però amb una distribució més irregular. Al nivell de les golfes es caracteritza per una galeria amb petites obertures que ocupa tota l'amplada.

En la seva façana interior, situada davant del claustro, l'edifici conserva alguns elements arquitectònics d'interès. Hi ha un portal motllurat i rematat amb l'escut de l'abat Llupià, que reformà i amplià l'edifici el 1735. A la dreta hi ha una cisterna d'aigua amb un brocal. Així mateix, l'edifici conserva restes

arquitectòniques del segle X.

Història

Al segle X hi havia un primer edifici en aquest indret, probablement un hospital per acollir pobres i pelegrins, el qual més tard es va traslladar a l'altre costat de la plaça d'Octavià. Al segle XIII es va construir l'edifici actual, ampliat al segle XIV. En un principi tenia forma de castell. Acollià les estades que hi feien els reis catalans, era residència de l'abat i també la seu de l'arxiu monàstic. L'edifici tenia tres plantes i una terrassa amb merlets. A l'interior hi havia una masmorra als soterranis de la torre de l'Abat i un pati gòtic amb escala. Aquesta fortalesa va esdevenir tot un símbol del poder feudal exercit pels abats del monestir.

Al segle XIV el creixement de l'edifici cap a l'església, amb la construcció de l'ala sud, va ocasionar l'ocultació del rosetó de l'esquerra. Entre l'església i el palau hi havia una escala secreta que comunicava els dos espais, però aquesta part es va enderrocar l'any 1910 a causa de l'estat en què es trobava l'edifici.

Al segle XVIII, després de la guerra de Successió, Felip V va manar destruir les fortificacions catalanes. Aleshores Jeroni Oliver va transformar l'edifici, que va passar de castell a palau. Es va modificar la façana amb la incorporació de les obertures actuals, en forma de finestres i balcons. El 1735 l'abat Llupià va construir sobre l'antic pati i escala, i va fer un nou portal d'entrada amb el seu escut heràldic.

El 1835, després de la desamortització de Mendizábal, la parròquia de Sant Pere d'Octavià es traslladà al monestir. Aquest edifici actualment acull la rectoria amb els seus serveis, així com l'oficina de turisme.

Bibliografia

Ajuntament de Sant Cugat del Vallès. Catàleg de Sant Cugat. Revisió del Pla Especial de Protecció del Patrimoni Arquitectònic. 2008.

Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya.

AADD (1991). *Catalunya romànica. Volum XVIII, el Vallès Occidental, el Vallès Oriental*. Enciclopèdia Catalana, p.159-199.

BARDAVIO, A.; ARTIGUES, P.L.; MIQUEL, M.; MIQUEL, D.; CASAS, J. (2006). *Història de Sant Cugat*. Museu de Sant Cugat i Cossetània edicions.

MIQUEL, Domènec (2020). *Monestir de Sant Cugat del Vallès*. Ajuntament de Sant Cugat del Vallès, p.46-48.

Enllaços d'interès:

[Calaix \(Consulta: 8-8-2023\)](#)

[Calaix \(Consulta: 8-8-2023\)](#)

